

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/445/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

69/2013. (III. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ által 2012. június 12-én előterjesztett panaszát a 2013. március 13-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a K. város Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. június 12-én elektronikus levélben terjesztette elő panaszát egy vele szemben 2012. június 10-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben. A panaszos a panaszát 2012. július 9-én kelt levelében aláírásával megerősítette és kiegészítette.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2012. június 10-én 22 óra 55 perckor előállították kihallgatás céljából. Amikor beérkeztek a K. városi Rendőrkapitányság épületébe, a panaszost a rendőrök tettelesen bántalmazták és családjával együtt életveszélyesen, megfenyegették. Azt mondták neki, ha bárhol feljelenti a rendőröket, mindannyian pórul járnak. A panaszos nem állt ellen a rendőri intézkedés során, ennek ellenére megverték, majd végül 2012. június 11-én 1 óra 50 perckor elengedték. A panaszos a reggeli órákban elment a kórházba, ahol megállapították, hogy bordáján és mellkasán zúzódásos sérüléseket szenvedett és a füle is megsérült.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A panaszos beadványa kiegészítésében előadta, hogy a rendőrkapitányság folyosóján négy rendőr tartózkodott baseballütővel „felszerelve”, közülük egy bántalmazta a panaszost, hárman pedig nézték. A panaszos előadta továbbá, hogy a rendőrök rendkívül trágár kifejezésekkel illették őt, úgy otthonában családja előtt, mint később a rendőrkapitányságon. A panaszost a beszállítás során a gépkocsiban csak fenyegették, bántalmazására csak a rendőrség épületében került sor, melynek során egy rendőr ököllel ütötte, rugdosta és szidalmazta a panaszost. A rendőr „bele is térdelt” a panaszosba. A panaszos nem kért orvosi segítséget, mert félt, hogy akkor ismét megverik, csak az őt kihallgató rendőrnek jelezte a bántalmazást, ő azonban nem felelt semmit. A panaszost megfenyegető rendőr, miközben ütötte, azt mondta, hogy „a kurva anyádat te mocskos cigány”, „most legyél kemény velem, gyere kemény gyerek”, „ha csinálsz ügyet belőle, ebből, hogy elintéztelek, bárhol fogsz lakni, családotul kicsinállak, mert keresni foglak, te köcsög cigány”. A panaszos sem a rendőr nevét, sem azonosítóját nem tudta, de állítása szerint felismerné az őt bántalmazó rendőrt. A panaszos végül előadta, hogy a kihallgatása – vaslopás miatt – mintegy 1 órán át tartott, de ez már a verés után történt. A panaszos a bántalmazásról beszámolt a kórházban az orvosnak.

3) A panaszos beadvány-kiegészítéséhez csatolta az előállítás végrehajtásáról kiállított igazolást, mely szerint a panaszos előállítása 2012. június hó 10-én 22 óra 55 perctől, 2012. június hó 11-én 1 óra 50 percig tartott. A panaszos – az okirat szerint – hozzátartozó kiértesítését nem kérte, az előállítással és az intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért. Az igazolás szerint – melynek átvételét a panaszos aláírásával igazolta – a panaszos sérülés és panaszmentesen került szabadon bocsátásra. Az igazoláson a Testület neve és valamennyi elérhetősége szerepelt.

4) Csatolta a panaszos a házkutatásról szóló jegyzőkönyv egy példányát, melyen a nyomozó hatóság részéről egy r. százados, míg a kényszerintézkedés elszenvedőjeként a panaszos került jelen lévőként feltüntetésre. A házkutatás kezdőidőpontja 2012. június 10., 23 óra 10 perc, a jegyzőkönyvi bejegyzés szerint a panaszos hatósági tanú alkalmazását nem indítványozta. Felszólításra a panaszos nem tagadta, hogy nála bűncselekményből származó vastárgyak vannak, összesen 21 db vascső, hosszúságuk 1 méter és 6,7 méter közötti, átmérőjük 4, illetve 5 cm, továbbá 13 db fekete színű centrumkötés – 170 cm hosszúságú 3 cm átmérőjű vascső a végén derékszögben rögzítő pánttal – melyeket a nyomozóhatóság lefoglalt. A jegyzőkönyvet 23 óra 20 perckor zárták le, azon a r. százados és egy r. zászlós aláírása látható, a panaszos aláírása az okiraton nem szerepel.

5) Csatolta a panaszos a városi egészségcentrum sebészeti szakrendelésén 2012. június 11-én 12 óra 13 perckor kezdődött vizsgálatról kiállított ambulánslapot és röntgen leletet. Az orvosi dokumentumot aláíró szakorvos a panaszos elmondását a következők szerint rögzítette: „Elmondása szerint, ma hajnalban a rendőrségen a rendőrök bántalmazták. Fejét, jobb fülét, jobb vállát, bal mellkasfelét érte ütés illetve rúgás. Eszméletvesztése nem volt, hányinger, hányás nem volt, jelenleg is szédül.”

Az ambulánslapon a diagnózis rovatban „a mellkas zúzódása”, a „váll és a felkar zúzódása”, valamint a „testi erővel elkövetett testi sértés” szerepel, a röntgen vizsgálat diagnózisa a „sine morbo” (*betegség nincs*) bejegyzést tartalmazza. Az ambulánslap „vélemény-javaslat” rovata szerint, fül-orr-gégészeti szakvizsgálat, valamint jobb váll felkötése, jegelés, mellkasra Flector tapasz javasolt.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a K. városi Rendőrkapitányságtól a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját. A Testület a panasz szempontjából releváns iratokat az alábbiak szerint ismerteti.

1) Megküldte a megkeresett rendőri szerv, a rendőrkapitányság vezetőjének az intézkedésről szóló, a megyei rendőr-főkapitányság ellenőrzési szolgálat vezetője részére készített tájékoztatását (továbbiakban: tájékoztatás) amely a következőket tartalmazza.

2012. június 10-én a városi rendőrkapitányság közrendvédelmi osztályának gépkocsizó járőrei az ügyeletre telefonon érkezett névtelen bejelentés kapcsán 22 óra 55 perckor kivonultak az S. utca u 5. szám alá, mivel egy névtelen telefonáló arról tett bejelentést, miszerint vélhetően lopott vascsöveket visznek a fenti címre. A gépkocsizó járőrszolgálatot ellátó r. zászlós és a pr. r. őrmester a helyszíntre történő megérkezésüket követően adatgyűjtő tevékenységbe kezdtek. A helyszínen megállapították, hogy a bejelentés valós, az egyik épületrészbe bevilágítva találtak is vascsöveket felhalmozva. Ezt követően intézkedés alá vonták H. E. helyi lakost, majd annak férjét, a panaszost, illetőleg a szintén helyi lakos Cs.T-t. A helyszíni intézkedés során a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a kérdéses vascsövek egy elhagyatott telephelyről származnak, amelyeket ő tulajdonított el onnan a kérdéses nap délutánján. Az eltulajdonításban pedig Cs. T. segített a panaszosnak figyelőként, illetőleg a vas elszállításban is, ezen felül az elszállításban részt vett továbbá G. Sz. és Cs. J. is. Ekkor a rendőrajárőr a helyszínen elfogta a panaszost, aki a rendőrök kérésének eleget téve önként előadta az eltulajdonításhoz felhasznált kézifűrészt is. Az intézkedő rendőrajárőr pár ezt követően a helyszínről jelentést tett a rendőrkapitányság ügyeletére, majd a Bűnügyi Készenléti Szolgálat (továbbiakban: BKSZ) munkatársait kérte a helyszíntre. A BKSZ 23 óra 10 perckor ért a helyszíntre egy r. százados nyomozó vezetésével, aki egy bűnügyi technikussal látott el szolgálatot. A r. százados utasítást adott a rendőrajárőrnek az előzőleg elfogott panaszos és Cs. T. előállítására. A r. zászlós ezt követően 23 óra 20 perckor a panaszost előzetes figyelmeztetést követően előre helyzetben megbilincselte, majd Cs. T.-vel együtt a rendőri jelleggel ellátott szolgálati gépkocsiba ültette. A helyszínen szóban tájékoztatva lett mindkét személy az előállítás okáról és fogvatartásuk várható időtartamáról. A panaszos nem tanúsított semmiféle ellenállást, ellenkezőleg, teljesen együttműködő volt, a figyelmeztetést követően kezét önként nyújtotta a bilincseléshez. Cs. T.-vel szemben bilincs alkalmazására nem került sor. A gépkocsikban elhelyezett személyek felügyeletét a pr. r. őrmester végezte, mindeközben a r. zászlós a BKSZ-nek segédkezett. Az elfogott panaszost a helyszínről a rendőrkapitányság épületébe szállította a r. zászlós és a pr. r. őrmester. Cs. T.-t a BKSZ szállította be a kapitányságra. A rendőrkapitányság épületében a panaszos részére a jogairól és kötelezettségeiről írásos tájékoztatást kapott, amelyet tudomásul vett. Itt került sor a panaszos felsőruházatának átvizsgálására is. A panaszos, nyilatkozata szerint betegségben nem szenvedett, kiértesítést, élelmezést nem kért. A jegyzék felvételét követően a panaszost és Cs. T.-t egymástól elkülönítve elhelyezték az erre a célra kialakított, betekintő ablakkal ellátott helyiségekben.

A helyiségekben elhelyezett személyek őrzését a pr. r. őrmester végezte, de eközben járőrvezetőjével, a r. zászlóssal mindvégig látó és hallótávolságon belül volt, tekintve, hogy az őrzés céljára szolgáló helyiségek és a járőrgépelő, egy folyosón helyezkednek el,

egymáshoz igen közel. Miután a BKSZ a helyszínről visszaérkezett a rendőrkapitányság épületébe, a panaszost gyanúsított kihallgatásának foganatosítása végett a r. százados a rendőrkapitányságtól 2012. június 11-én 0 órakor 20 perckor átvette, majd gyanúsítottként kihallgatta. A személyes szabadságot korlátozó intézkedések iratanyagának revízióját egy r. törzssászlós, ügyeletes végezte, aki kivizsgálta a bilincs alkalmazásának jog- és szakszerűségét is, amelynek során jelentésben rögzítette, hogy az szükséges, arányos, jog- és szakszerű volt. A r. százados a panaszost 2012. június 11-én 1 óra 50 perckor bocsátotta szabadon. A rendőri intézkedéssel kapcsolatban készített iratanyag áttanulmányozása során megállapításra került, hogy az elfogást végző rendőrkapitányságtól jelentésében elírás történt, ugyanis abban a bilincselés időtartama meghaladja a 24 órát. Ezen elírás a tájékoztatás szerint vélhetően megzavarhatta a bilincs alkalmazását vizsgáló ügyeletes kollégát is, hiszen jelentésében ő is elírta az időtartamot. A r. zászlós utóbb, előjárója utasítására feljegyzést készített a bilincshasználat időtartamának valós idejéről, amely ugyancsak megküldésre került. Ezen iratban a r. zászlós egyéb, az intézkedését követően írott jelentésben nem rögzített körülményekről és időtartamokról is beszámolt. A panaszossal szemben, a tájékoztatás szerint egy r. zászlós mb. járőrvezető, egy pr. r. őrmester, gépkocsizó járőr, egy r. százados, nyomozó, és egy r. zászlós, bünyügyi technikus, intézkedett. Intézkedést nem foganatosított, de mint ügyeletes az iratanyagot elbírálta egy r. törzssászlós. Intézkedést ugyancsak nem foganatosított, de szolgálatban volt és az épületben tartózkodott még egy r. zászlós. A felsorolt személyeken kívül más rendőrségi dolgozó nem tartózkodott az épületben. Az iratanyag áttanulmányozása kapcsán rendőri jogsértést a rendőrkapitányság vezetője nem állapított meg. Mivel a panaszos már a rendőri intézkedés kezdetén is beismerésben volt, sőt teljes körű együttműködést tanúsított, így a rendőrkapitányság vezetőjének álláspontja szerint, életszerűtlen a panaszban megfogalmazott bánásmód, figyelembe véve azon tény is, hogy a kérdéses időpontban szolgálatot teljesítő rendőrök ellen hasonló panasz soha korábban nem merült fel.

2) A rendőrkapitányság vezetője a Testülethez írt válaszlevelében (továbbiakban: válaszlevél) egyrészt megismétli a fenti tájékoztatásban foglaltakat, másrészt tételesen válaszol a Testület által feltett kérdésekre a következők szerint. A panaszos igazoltatásának és előállításának jogalapja az volt, hogy a panaszost bűncselekmény elkövetésén tetten érte a rendőrkapitányság, ezért a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § -a alapján igazoltatta, majd az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, elfogást hajtott végre. Az intézkedés célja a panaszos azonosítása, majd a szükséges büntetőeljárási cselekmények azonnali lefolytatása volt. A rendőrkapitányság a panaszossal szemben bilincset alkalmazott, oly módon, hogy előzőleg figyelmeztette annak használatára, majd miután ezt a panaszos megértette, kezét előre helyzetben bilincselték az Rtv. 48.§ c) pontja alapján. Testi kényszer alkalmazására nem került sor.

A panaszos előállítására 2012. június 10-én 22 óra 55 perctől, 2012. június 11-én 0 óra 20 perctől került sor. Ennek során a panaszossal a rendőrkapitányságtól verbálisan kommunikált, meghallgatták a cselekménnyel kapcsolatosan, ő előadta az elkövetés eszközét, majd a rendőrkapitányságtól a helyszínen intézkedés alá vont személyeket, jelentést tett a rendőrkapitányság ügyelete felé, és a helyszínen megvárta a BKSZ kiérkezését. Ennek pontos időintervallumát a rendőri jelentés nem tartalmazza, de a válaszlevél szerint ez nem is elvárható, tekintve, hogy a kétfős járőrpárnak az intézkedés eredményessége mellett egymás testi épségét is biztosítani kell és ilyenkor az egyes mozzanatok idejének feljegyzése nem lehetséges. A bilincselésre 2012. június 10-én 23 óra 20 perckor került sor, amelyet követően a panaszost a szolgálati gépkocsiba ültették. A rendőrök még a helyszínen tartózkodtak, és a BKSZ által foganatosított helyszíni szemlét biztosították, illetve az elfogott személyt őrizték,

majd a rendőrfőnök beszállította a rendőrkapitányságra a panaszost. Az út 5-6 percet vett igénybe. Ezután ruházatátvizsgálásra került sor, ismertették a panaszossal jogait és kötelezettségeit, ez mintegy 5 percet vett igénybe, majd eltávolították a bilincset a panaszos kezéről 23 óra 55 perckor. Ezt követően a rendőrök jegyzéket vettek fel, amelyben rögzítették az ideiglenesen átvett személyi tárgyakat, és a panaszost elhelyezték a fogvatartás helyéül szolgáló helyiségben. A panaszost 2012. június 11-én 0 óra 20 perckor átadták a r. századosnak. Az egyes mozzanatok időtartama a jelentésben nem került rögzítésre, hiszen nem jegyzőkönyvet készítettek a rendőrök, hanem egy cselekménysort hajtottak végre, amelyet a későbbiek során dokumentáltak. A panaszossal szemben intézkedő rendőrök részéről, elmondásuk szerint, a Testület megkeresésében megfogalmazott sértő, becsmérő kifejezések, fenyegetések nem hangzottak el. A rendőrök elmondása alapján a panaszossal szemben testi kényszerrel a rendőrkapitányság épületében nem alkalmaztak. A panaszossal szemben intézkedő rendőrök elmondásuk szerint sem a helyszínen, sem utóbb a rendőrkapitányság épületében nem bántalmazták a panaszost. A rendőri jelentés iratanyaga szerint a panaszos előállításakor sérülést nem szenvedett, és orvosi ellátást sem kért, illetőleg orvosi ellátásban sem részesült. A panaszossal szemben a rendőri intézkedést követően lopás miatt büntetőeljárás megindítására került sor. Egyéb eljárás a panaszossal szemben nem indult.

3) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a helyszínre először érkező járőrpár által aláírt, a r. zászlós által 2012. augusztus 6-án készített feljegyzést (továbbiakban: feljegyzés).

E szerint a kényszerítő eszköz használatáról készített jelentésben elírás történt, a pontosítást ezen feljegyzés tartalmazza. 2012. június 10-én 22 óra 55 perckor történt a panaszos elfogása, majd a rendőrök mobiltelefonon tájékoztatták a rendőrkapitányság ügyeletesét az elfogás tényéről, illetőleg kérték a helyszínre a BKSZ kiküldését. A helyszínre a r. százados vezetésével a BKSZ 2012. június 10-én 23 óra 10 perckor érkezett meg, akinek a r. zászlós jelentést tett az általuk megállapítottokról, valamint arról, hogy a panaszost elfogták. A r. százados utasítást adott a rendőröknek arra, hogy a panaszost és társát, szállítsák be a rendőrkapitányságra. A r. zászlós a panaszost előzetesen figyelmeztette, hogy vele szemben bilincset fognak alkalmazni, amelyet a panaszos tudomásul vett. A bilincselést a r. őrmester fogatosította 23 óra 20 perckor úgy, hogy megkérte a panaszost, hogy kezeit tegye előre nyújtott helyzetbe, amelynek a panaszos eleget is tett. A panaszos felesége ekkor kiabálni kezdett a rendőrökkel, hogy úgy viszik el a férjét, mint egy kutyát, és ennek még lesz következménye, ugyanis „addig megy” amíg a rendőröknek ártani lesz képes. A rendőrök a feleség kijelentésére azt válaszolták, hogy bilincset kell használniuk, „ez nem akarom-nem akarom kérdése”. Ezt követően a panaszost a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ülésére ültették. Cs. T.-vel szemben bilincs nem került alkalmazásra, őt a BKSZ által használt szolgálati gépkocsiba ültették be, így egymástól elkülönítették a lopás feltételezett elkövetőit. A rendőrök ekkor mindkét személyt tájékoztatták arról, hogy az előállításukra milyen okból kerül sor, és tájékoztatták őket fogvatartásuk várható idejéről is. Ezt követően a rendőrök még a helyszínen maradtak néhány percre, mivel a BKSZ megkezdte a helyszíni szemlét. Ennek során a rendőrök részben biztosították a nyomozók munkáját, részben segítettek a számolásban és mérésben.

A szolgálati gépkocsikba ültetett elfogott személyeket eközben a r. őrmester őrizte.

Miután a r. századostól a járőrök arra engedélyt kaptak, a panaszost beszállították a kapitányság épületébe. A rendőrkapitányságon a rendőrök a panaszost tájékoztatták jogairól és kötelezettségeiről írásos tájékoztató átadásával, majd a bilincset 23 óra 55 perckor

eltávolították, ruházatátvizsgálást végeztek, és a birtokában nem tartható tárgyakat tőle jegyzéken átvették. Ezt követően a panaszost a fogvatartás céljára szolgáló helyiségben helyezték el. A rendőrök az intézkedésről szóban jelentést tettek az ügyeletes részére, majd a r. zászlós jelentésírásba kezdett, járőrtársa pedig az elfogott személyek őrzését végezte. A rendőrök kiemelték, hogy a panaszos a rendőri intézkedés során mindvégig teljes együttműködést tanúsított, kérésre előadta a lopás során általa használt fűrészt, ellenállást egyáltalán nem tanúsított. A helyszíni intézkedés és a beszállítás között fogatosított intézkedések pontos idejét a rendőrök rögzíteni nem tudták, mivel több személlyel szemben kellett intézkedniük, és a nyomozóknak is segíteni kellett. A feljegyzés szerint a helyszínre érkezés és a beszállítás között mintegy 60 perc telt el, és a bilincs alkalmazás ideje pedig 35 perc volt.

A r. zászlós a feljegyzésben rögzítette, hogy az intézkedés dokumentálásával nagyon sok iratot kellett készítenie, ezért elírta a bilincselés idejét, amely helyesen: 2012. június 10-én 23 óra 20 perctől, 2012. június 10-én 23 óra 55 percig tartott. A r. zászlós leszögezte, hogy a panaszossal szemben sem ő, sem járőrtársa, sem a BKSZ, sem az ügyeletes kolléga, sem senki más nem használt olyan szavakat, hogy „a kurva anyádat te mocskos cigány, most legyél kemény velem”, stb. A feljegyzés szerint a panaszossal szemben semmilyen pejoratív, durva kifejezés nem hangzott el, és testi kényszerít sem alkalmaztak vele szemben a rendőrök továbbá nem bántalmazták a panaszost. A panaszos a rendőri intézkedés során sérülést nem szenvedett, és orvosi ellátást sem kért. A panaszossal a járőrökön és a BKSZ tagjain kívül más személy az előállítás ideje alatt nem került kapcsolatba és az intézkedést követően vele szemben újabb intézkedést nem fogatosítottak.

4) a) Megküldte a megkeresett rendőri szerv az intézkedés napján készült, az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készített jelentést (továbbiakban: jelentés), mely szerint a panaszost 2012. június 10-én 22 óra 55 perckor az Rtv. 29.§ (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján, személyi szabadságában korlátozott személyként átvizsgálták, és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, szándékos bűncselekmény elkövetésén való tetten érést követően vele szemben elfogás került alkalmazásra. Az intézkedés során az Rtv. 48. § c) pontja alapján, szökés megakadályozása érdekében a panaszossal szemben bilincset alkalmaztak, 2012. június 10-én 23 óra 20 perctől, 2012. június 11-én 23 óra 55 percig, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b. pontja szerint kezek előre, illetve hátra bilincselésével. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett. A kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján a panaszos hozzátartozója, illetve képviselője kiértesítését nem kérte. A r. zászlós jelentése szerint az adott időpontban szolgálat teljesítése során 22 óra 55 perckor az ügyeletvezető utasítására megjelent a panaszos lakásánál, mert névtelen állampolgári bejelentés érkezett arról, hogy ott több személy feltehetőleg lopott vascsöveket, illetve vasállványokat visz a panaszos lakásához. A helyszínre érkezve a rendőrök azt tapasztalták, hogy a lakás bejárati ajtaja felett a kültéri világítás fel van kapcsolva és ott több személy tevékenykedik. Amikor az ott tartózkodók meghallották a közeledő rendőrautót, a kültéri világítást lekapcsolták. A rendőrségi gépkocsiból kiszállva az ingatlan kapujában egy középkorú cigány származású hölgy fogadta a rendőröket, azzal a kérdéssel, hogy „Mit akarnak itt?”. A hölgygel a rendőr közölte, hogy állampolgári bejelentés érkezett arról, hogy több személy az ő ingatlanjuk udvarán lopott vasat pakol. Időközben az ingatlan udvarára belépve a r. zászlós a bejárati ajtó jobb oldalán egy ajtó nélküli melléképületre lett figyelmes. A rendőr szolgálati zseblámpájával bevilágított a melléképületbe, ahol több különböző méretűre fűrészelt fehér, illetve sötét színű fém csövet látott egymásra pakolva, ami első

látásra is igen jelentős mennyiségnek tűnt, illetve ott volt még két darab vasállvány. Ezt követően a r. zászlós intézkedés alá vonta az őket fogadó hölgyet, és nyilatkoztatta a vascövek származását illetően. A kérdezett elmondta, hogy nem tudja, honnan származnak a csövek és szől inkább a bent lévő férjének, mert ő biztos tudja. A rendőrök ezt követően intézkedés alá vonták a panaszost és Cs. T.-t.

A r. zászlós nyilatkoztatta a panaszost a csövek származásáról, aki elmondta, hogy a csövek egy elhagyott telephelyről származnak, majd azt is bevallotta, hogy aznap délután fűrészelte le azokat a telephelyen. Cs. T. ezalatt a telephely előtti részen, mint megfigyelő ténykedett. A csöveket nem sokkal a rendőrök érkezése előtt a panaszos illetve fiatalkorú gyermeke, valamint Cs. T., és az ő fiatalkorú gyermeke hozták fel a telephelyről. A panaszos a r. zászlós kérésére előadta a kézi vasfűrészt, amivel a csöveket levágta. Ez után a r. zászlós jelentette a történeteket az ügyeletvezetőnek és a BKSZ-t kérte a helyszínre. A nyomozók kiérkezéséig a rendőrök az ügyeletvezető segítségével az adatbázisában leellenőrizték az intézkedés alá vont panaszost és társait akik a nyilvántartásban nem szerepeltek. A BKSZ 23 óra 10 perckor érkezett meg a helyszínre egy r. százados vezetésével, akit a rendőrök tájékoztattak a történetekről majd a r. százados utasítására a rendőrök a panaszost és Cs. T.-t előállították a rendőrkapitányságra. A cselekményhez használt vasfűrész és az eltulajdonított vascövek lefoglalásra kerültek. A rendőrkapitányság épületében a teljes körű ruházátvizsgálást követően a rendőrök a panaszost az egyes számú biztonságos őrzésre alkalmas helyiségben helyezték el.

Az előállítás során anyagi kár, személyi sérülés nem történt, a panaszost az előállítás várható idő tartamáról illetve jogairól szóban tájékoztatták. A panaszos a jelentés szerint kiértékelést nem kért, az intézkedéssel szemben panasszal nem élt. A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2012. június 11-én 0 órakor megtörtént. A jelentés szerint az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztató kiadásra került, az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták a panaszos részére. A panaszos megkapta az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13) BM. rendelet 2. § (8), és (9) bekezdése és a 19/1996. (VIII. 23) ORFK utasítás alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást. A panaszos további intézkedés végett 2012. június 11-én, 0 óra 20 perckor átadásra került a bűnügyi osztályra. Az elfogás oka 2012. június 11-én 1 óra 50 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották, ellene büntető feljelentést tettek.

b) A panaszos által aláírt „Nyilatkozat” szerint, a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. és 93. §-ai alapján megkapta, a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel és a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem élt, az előállítás okáról, annak várható időtartamáról szóló tájékoztatást, valamint az előállításról szóló igazolást megkapta. Az előállító helyiségben való elhelyezéssel kapcsolatban a panaszos megkapta a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást, élelmezést nem kért, betegségben nem szenvedett. Ugyancsak nyilatkozott a panaszos arról, hogy sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült.

c) A 2012. június 11-én készített, egy r. alezredes által aláírt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szembeni rendőri intézkedés, és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) A megkeresett rendőri szerv által megküldött, a rendőrkapitányságon 02020/2701/2012/id. szám alatt készült, egy r. főtörzsszázlós által aláírt jelentés szerint, a Szolgálati Szabályzat 38. § (3), (4) és (5) bekezdései alapján vizsgálat tárgyát képezte a panaszossal szembeni bilincsalkalmazás. A jelentés szerint a 2012. június 10-én 22 óra 55 perckor lopáson tetten ért panaszos bilincselése 23 óra 20 perctől, 12 óra 55 percig tartott, a bilincsalkalmazás során a panaszosnak sérülése nem keletkezett, a bilincs alkalmazása szükséges, arányos, jog- és szakszerű volt. A jelentésen dátum és keltezés nem szerepel.

Csatolta a megkeresett rendőri szerv a r. főtörzsszázlós által 2012. augusztus 6-án készített „Feljegyzés” nevű okiratot arról, hogy a panaszossal szembeni bilincsalkalmazást kivizsgáló jelentésben téves időpont szerepel, mivel a bilincselés időpontja helyesen: „23 óra 20 perctől, 23 óra 55 percig”.

6) Megküldte a rendőrkapitányság a biztonságos őrzést szolgáló I. és II. számú helyiségnél felállított rendkívüli őr részére szóló „Rendkívüli őrutasítást”. E szerint a panaszos őrzését a I. számú helyiségnél, 2012. június 10-én 23 óra 55 perctől, 2012. június 11-én 0 óra 20 percig Cs. Z. r. őrmester látta el. Az őrutasítás részletesen tartalmazza – egyebek mellett – a rendkívüli őrre vonatkozó feladatokat, magatartási szabályokat és a rendkívüli esemény esetén követendő eljárást.

7) Megküldte a rendőrkapitányság az ismeretlen tettesek ellen 2012. június 11-én 0 óra 27 perckor a r. százados által tett büntető feljelentést, mely szerint az adott napon 22 óra 50 perckor állampolgári bejelentés érkezett a rendőrkapitányságra vaslopásról. A cselekmény a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 316. § (1) bekezdésbe ütköző és a 2) bekezdés II. fordulat d. pontja szerint minősülő dolog elleni erőszakkal szabálysértési értékre elkövetett lopás vétsége, melynek következtében 20.000,- Ft kár keletkezett.

8) A panaszos gyanúsított kihallgatásáról 2012. június 11-én 0 óra 31 perckor felvett jegyzőkönyv szerint, a panaszos a gyanúsítást megértette, ellene panasszal nem élt, a bűncselekmény elkövetését beismerte. A gyanúsított vallomása a panasz szempontjából többletinformációt nem tartalmaz, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint. A jegyzőkönyvet 2012. június 11-én 1 óra 13 perckor zárták le.

9) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a szemle megtartásáról szóló jegyzőkönyvet, mely szerint a szemle 2012. június 10-én 23 óra 30 perckor kezdődött. A szemle során, melyen a jegyzőkönyv szerint a panaszos is részt vett, a bizottság megtekintette azt az elhagyott telephelyet, ahonnan a házkutatás során lefoglalt vasanyagok származtak. A panaszos megmutatta a szemlebizottságnak, hogy mely rögzítési pontoknál szakította ki a falból a vascsöveket, illetve azt, hogy a tetőszerkezet zárt szelvényekből készült tartóvázát pontosan mely pontokon szerelte, illetve vágta szét. A szemle során tapasztaltak – mind a helyszínen, mind a panaszos lakásán – fényképfelvétellel kerültek rögzítésre. A szemlét a jegyzőkönyv szerint 2012. június 10-én 23 óra 45 perckor fejezték be.

III.

A panaszos által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek mindenek előtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében a beadvány vizsgálatára

rendelkezik-e jogszabályi felhatalmazással. Ennek keretében a Testület azt értékelte, hogy a rendőr magatartásának vizsgálatára a Testület hatásköre kiterjed-e. A Testület a panaszos sérelmeire tekintettel az előállítás és a bilincsalkalmazás jogszerűségét nem értékelte.

A Testület eljárását Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az – intézkedéskor hatályos – Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

A Testület vizsgálati jogkörét illetően utal arra, hogy a panaszbeadványban említett, hivatalos személy által elkövetett „bántalmazás” büntetőjogi kategória, azaz a Btk. hatálya alá tartozó kérdés. **A Testület ezen kifogás értékelésére – figyelemmel arra, hogy a jogszabályi felhatalmazás alapján kizárólag az Rtv. szerinti rendőri intézkedések alapjogi szempontú vizsgálatát végezheti el – nem jogosult, a hivatali bántalmazás megállapítására, amely a büntető bíróság feladata, ezért e kérdést illetően hatásköre hiányát állapította meg a Testület.**

A Testület a panaszos beadványában foglaltak alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szemben a rendőrök által alkalmazott hangnemet, valamint a panaszossal szemben tanúsított rendőri bánásmódot.

A Testület a panaszeljárás során arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkébe foglalt emberi méltósághoz illetőleg az abból levezethető testi épséghez fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azon panaszosi állítással kapcsolatosan folytatott vizsgálatot, mely szerint a panaszost trágár szavakkal illeték és megfenyegették a rendőri intézkedés során.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

A panaszos panaszában sérelmezte, hogy őt a rendőrök családjával együtt életveszélyesen megfenyegették, azt mondták neki, „ha bárhol feljelentem őket pórul járunk”.

A Testület kérdésére válaszolva a panaszos beadványát azzal egészítette ki, hogy a rendőrök trágár kifejezésekkel illették őt otthonában, majd a gépkocsiban történő szállításkor is, és az őt megfenyegető rendőr miközben ütötte azt mondta, hogy: „a kurva anyádat te mocskos cigány”, „most legyél kemény velem, gyere kemény gyerek”, „ha csinálsz ügyet belőle, ebből, hogy elintéztelek, bárhol fogsz lakni, családostul kicsinállak, mert keresni foglak, te köcsög cigány”.

A Testület az intézkedést foganatosító rendőri szerv vezetőjéhez intézett megkeresésében, a fenti kifejezések szó szerinti idézésével kérte a rendőrség nyilatkozatát. A rendőrkapitányság

vezetője válaszlevelében azt közölte, hogy a „megkeresésben megfogalmazott sértő, becsmérő kifejezések, fenyegetések nem hangzottak el”.

A helyszínre érkező járőrök által aláírt, 2012. augusztus 6-án készített feljegyzés szerint a r. zászlós leszögezte, hogy a panaszossal szemben sem ő, sem járőrtársa, sem a BKSZ, sem az ügyeletes kolléga, sem senki más nem használt trágár kifejezéseket, kifejezetten cáfolva szó szerint a panasz-kiegészítésben foglaltakat. A feljegyzés szerint a panaszossal szemben semmilyen pejoratív, durva kifejezés nem hangzott el.

A Testület a panaszosi és rendőri állítások közötti ellentmondást a rendelkezésére álló szűkös bizonyítási eszközökkel feloldani nem tudta, melynek okán a rendőrök által használt hangnem tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

2) Vizsgálat tárgyává tette a Testület azon sérelmet, mely szerint a rendőrök bántalmazták a panaszost.

A kérdést illetően a Testület ismételten felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ának már idézett rendelkezésére miszerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az arányosság mércéjét rögzítő Rtv. 15. § (1) bekezdése pedig azt mondja ki: „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.” A kényszerítő eszközök alkalmazása vonatkozásában az Rtv. 16. § (1) bekezdése szintén arányossági követelményt rögzít: „A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható.” A hivatkozott jogszabályhely (4) bekezdése pedig a következőképpen rendelkezik: „A rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztásra, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.”

Mindezekkel összhangban az Rtv. 17. § (1) bekezdése külön is nevesíti a következőket: „A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A panaszos a panaszában előadta, hogy annak ellenére „megverték”, „bántalmazták”, „ütötték”, „rugdosták” hogy nem állt ellen, és a bántalmazás következtében bordái és mellkasa zúzódott és a jobb füle is megsérült.

A panasz-kiegészítésben a panaszos előadta, hogy a rendőrkapitányság épületében 4 rendőr állt a folyosón mellette baseballütővel, azonban közülük csak egy rendőr bántalmazta a panaszost. Később viszont úgy fogalmaz a panaszos, hogy „4 rendőr vett részt a bántalmazásból és 1 rendőr ütött, rugdosott, közben szidalmazott, ököllel ütött, belém térdelt...”

Csatolta a panaszos a városi egészségcentrum sebészeti szakrendelésén 2012. június 11-én 12 óra 13 perckor kezdődött vizsgálatról kiállított ambulánslapot és röntgen leletet. Az orvosi dokumentumot aláíró szakorvos a panaszos elmondását a következők szerint rögzítette: „Elmondása szerint, ma hajnalban a rendőrségen a rendőrök bántalmazták. Fejét, jobb fülét, jobb vállát, bal mellkasfelét érte ütés illetve rúgás. Eszméletvesztése nem volt, hányinger, hányás nem volt, jelenleg is szédül.”

Az ambulánslapon a diagnózis rovatban „a mellkas zúzódása”, a „váll és a felkar zúzódása”, valamint a „testi erővel elkövetett testi sértés” szerepel, a röntgen vizsgálat diagnózisa a „sine morbo” (*betegség nincs*) bejegyzést tartalmazza. Az ambulánslap „vélemény-javaslat” rovata szerint, fül-orr-gégészeti szakvizsgálat, valamint jobb váll felkötése, jegelés, mellkasra Flector tapasz javasolt.

A rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint – mivel a panaszos már a rendőri intézkedés kezdetén is beismerésben volt, sőt teljes körű együttműködést tanúsított – így életszerűtlen a panaszban megfogalmazott bánásmód, figyelembe véve azt is, hogy az akkor szolgálatban lévő rendőrök egyikére sem volt soha korábban hasonló panasz.

Ugyancsak a rendőrkapitányság vezetője válaszlevelében a Testület által feltett – a bántalmazásra vonatkozó – kérdésre a következőket rögzítette: „a rendőrök elmondása alapján a panaszossal szemben testi kényszer a rendőrkapitányság épületében nem alkalmaztak. A panaszossal szemben intézkedő rendőrök elmondásuk szerint, sem a helyszínen, sem utóbb a rendőrkapitányság épületében nem bántalmazták a panaszost. A rendőri jelentés iratanyaga szerint a panaszos előállításakor sérülést nem szenvedett, és orvosi ellátást sem kért, illetőleg orvosi ellátásban sem részesült.”

Az intézkedő rendőrök által aláírt feljegyzés a következőket rögzíti: „a panaszossal szemben semmilyen pejoratív, durva kifejezés nem hangzott el, és testi kényszer sem alkalmaztunk vele szemben. Ugyancsak nem bántalmaztuk a panaszost. A panaszos a rendőri intézkedés során sérülést nem szenvedett, és orvosi ellátást sem kért.”

A rendőrség hivatkozott a panaszos által aláírt a jelen állásfoglalás II. rész 4 b) sorszám alatt ismertetett „Nyilatkozat”-ra, mely szerint, a panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. és 93. §-ai alapján megkapta, a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel és a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem él, az előállítás okáról, annak várható időtartamáról szóló tájékoztatást, valamint az előállításról szóló igazolást megkapta. Az előállító helyiségben való elhelyezéssel kapcsolatban a panaszos megkapta a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást, élelmezést nem kért, betegségben nem szenved. Ugyancsak nyilatkozott a panaszos arról, hogy sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült.

A panaszos által csatolt – jelen állásfoglalás I. részének 3. pontja alatt ismertetett, a rendőrség által is megküldött – az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson a melyet a panaszos ugyancsak aláírt, szintén az szerepel, hogy a panaszos sérülés és panaszmentesen került szabadon bocsátásra.

Fentiek alapján látható, hogy a Testület eljárása során becsatolt panaszosi és rendőrségi iratokban lévő állítások, csak és kizárólag a tekintetben mutatnak egyezőséget, hogy a

panaszos nem állt ellen a rendőri intézkedés során és végig együttműködő magatartást tanúsított, egyéb tekintetben a panaszolt bántalmazás kapcsán az elmondások egymással szöges ellentétben állnak. A panaszos orvosi vizsgálatáról az előállítást követően mintegy 10 órával kiállított ambuláns jelentés diagnózisa szerint a panaszos sérülései „testi erővel elkövetett testi sértés” következtében keletkeztek.

A Testület irányadónak tartja az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) gyakorlatát (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország), amelynek értelmében amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta az ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy elfogadható magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét.

Jelen ügyben azonban – a Testület rendelkezésére álló adatok alapján – nem volt kétséget kizáróan bizonyítható, hogy a panaszos sérülései a fogvatartás ideje alatt keletkeztek. Egyrészt azért, mert a panaszos orvosi vizsgálatára nem a szabadítása után közvetlenül, hanem csak mintegy 10 óra elteltével került sor, másrészt az ambuláns lapon szereplő diagnózis külsérelmi nyomokkal nem támasztotta alá a panaszos által elmondottakat.

A panaszos a panaszában többes számban fogalmazott, amikor arról írt, hogy a rendőrök ütötték, rugdosták, megverték. Ezzel ellentétben, a panasz-kiegészítésben a panaszos arról számolt be, hogy 4 rendőr állt a folyosón baseballütővel felszerelve, közülük azonban csak egy rendőr bántalmazta a panaszost. A panaszos a Testület kérdésére azt válaszolta, hogy azért nem kért orvosi segítséget, mert félt, hogy újra megverik. Ugyanakkor azonban a panaszos jelezte az őt kihallgató nyomozónak a bántalmazást – aki állítása szerint nem felelt semmit –, ennek ellenére a panaszos, nyilvánvalóan már az előállítás végén, két különböző okiraton aláírta saját kezűleg a panasz és sérülésmentességre vonatkozó nyilatkozatot.

A Testület utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, a Testület az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök személyes meghallgatása stb. – legtöbbször nem veheti igénybe.

Fentiek miatt a Testület nem tudta feloldani a panaszos és a rendőrség állítása közötti ellentmondást, ezért a panaszos emberi méltóságból levezethető testi épséghez fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható a rendőrök által alkalmazott hangnem vonatkozásában. Ugyancsak nem volt megállapítható a panaszos emberi méltóságból levezethető testi épséghez való jogának sérelme a rendőrök által az előállítás során tanúsított bánásmódot illetően. Mindezekre figyelemmel a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint, az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az ügy áttételéről döntött.

Budapest, 2013. március 13.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület